Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

[redacted]

Aan Minister LJS Deadline: 13 maart 2026

[redacted] 11-3

nota

Kamerbrief voortgang Langdurige ggz (inclusief monitoring laagdrempelige steunpunten)

TER BESLISSING

Directoraat Generaal Langdurige Zorg
Directie Langdurige Zorg
Afdeling 3

Opgesteld door
[redacted]

Datum
27 februari 2026

Kenmerk
4357720-1094902-LZ

Zaaknummer
1094902

Bijlage(n)
Kamerbrief 'Voortgang Langdurige ggz', inclusief bijlagen: evaluatieonderzoek ggz-Wlz en rapportage monitoring laagdrempelige steunpunten

1. Aanleiding

Uw ambtsvoorgangers hebben begin 2025 met ZN, de VNG, de Nederlandse ggz, Valente en MIND (hierna: de partijen) de werkagenda 'Een betekenisvol leven met een langdurige psychische aandoening' en het actieplan 'Passende zorg voor mensen met een Wlz-indicatie' vastgesteld en naar de Tweede Kamer gestuurd. Daarbij is toegezegd de Kamer eind 2025 te informeren over de voortgang. Later is aan de Kamer gemeld dat de voortgangsbrief is uitgesteld naar het eerste kwartaal van dit jaar, vanwege uitloop van het evaluatieonderzoek.

Met bijgevoegde brief voldoet u aan de toezegging de Kamer te informeren over de voortgang van het actieplan. Tevens biedt u het afgeronde evaluatieonderzoek naar de openstelling van de Wlz voor mensen met een psychische aandoening aan de Kamer aan.

2. Geadviseerd besluit

Het advies is bijgevoegde brief te ondertekenen en voor het commissiedebat (CD) ggz/suïcidepreventie van 26 maart, met bijlagen, aan de Kamer te sturen.

met toevoegd tekstvoorstel

3. Kernpunten

In de brief informeert u de Kamer over de volgende onderwerpen:

- De voortgang van de uitvoering van het actieplan 'Passende zorg voor dakloze mensen met een Wlz-indicatie'. Dit actieplan is naar aanleiding van een motie van het lid Westerveld[1] (GL/PvdA) opgesteld, vanwege aanhoudende signalen over mensen met een Wlz-indicatie die dakloos raken en in de maatschappelijke opvang belanden. Hierdoor ontvangen zij niet de zorg en ondersteuning die ze nodig hebben en die passend is bij hun Wlz-indicatie. De uitvoering van het actieplan is gestart met pilots in de regio's waar de problematiek het meest urgent is. In deze regio's worden gemeenten, zorgaanbieders en zorgkantoren ondersteund in het verbeteren van de toeleiding naar passende woonzorg voor mensen met een Wlz-indicatie die dakloos zijn of dreigen te worden. In de brief licht u de Kamer toe dat er in de regio's stappen worden gezet, waarbij u ook een concreet voorbeeld geeft uit de regio Rotterdam. Daarbij geeft u echter ook aan dat de problematiek complex is en dat de uitvoering meer tijd kost dan gehoopt. U licht het vervolgproces en de tijdlijn nader toe.

[1] Tweede Kamer, vergaderjaar 2023-2024, 29 325, nr. 161

- De werkagenda 'Een betekenisvol leven met een langdurige psychische aandoening' bevat afspraken met de partijen om gezamenlijk te werken aan passende ondersteuning en zorg voor mensen met psychische problematiek en een langdurige zorgvraag. De werkagenda heeft betrekking op de doelgroep in de Wlz, maar ook op de doelgroep op het snijvlak tussen de Wmo en de Wlz. De werkagenda bevat drie actielijnen: 1) beter zicht op de doelgroep, 2) verbeteren van de ondersteuning en zorg voor mensen met een langdurige psychische aandoening (het actieplan dakloosheid valt hier onder), en 3) passende ondersteuning en zorg in complexe situaties. U geeft in de brief aan dat de uitvoering is gestart, waarbij met partijen is afgesproken dat het actieplan, de acties rond complexe zorg en het evaluatieonderzoek prioriteit heeft.
- Met de regiokaart complex wordt door zorgkantoren in alle regio's in kaart gebracht hoe het bestaande voorzieningenaanbod en de (toekomstige) zorgbehoefte in de regio eruit zien, en welke verbeterpunten hierin zijn. Hier is een vergelijkbaar beeld zichtbaar als in de pilots van het actieplan: de urgentie wordt breed gedragen, zowel landelijk als in de regio's, echter blijkt het in de uitvoering complex om tot een gedeeld beeld en gezamenlijke vervolgstappen te komen. Ook hier schetst u in de brief dat de eerste mooie voorbeelden in het land zichtbaar worden.
- Inmiddels is het ruim vijf jaar geleden dat de wetswijziging van kracht werd waarmee mensen op grond van een psychische aandoening toegang kunnen krijgen tot de Wlz, mits zij voldoen aan de zorginhoudelijke toegangscriteria. In de werkagenda is afgesproken de effecten en resultaten daarvan met een evaluatieonderzoek in beeld te brengen.
- Met deze brief biedt u het afgeronde onderzoek van Bureau HHM aan de Kamer aan. Daarbij geeft u nog geen uitgebreide inhoudelijke reactie, maar geeft u aan de uitkomsten van het onderzoek te betrekken bij gesprekken met de betrokken partijen in de sector en mee te nemen in verdere afwegingen over de vervolgaanpak (in samenhang met andere recent verschenen onderzoeken, zoals het IBO mentale gezondheid en ggz en het houdbaarheidsonderzoek Wmo).
- De uitkomsten van het evaluatieonderzoek ondersteunen in algemene zin de huidige lijn. De toegang tot de Wlz lijkt voor de meeste mensen met een Wlz-indicatie voor ggz het beoogde effect te hebben gehad: bijdrage aan rust, stabiliteit en continuïteit. Het onderzoek bevestigt dat er een groep mensen is voor wie het ook met toegang tot de Wlz niet (altijd) lukt om (tijdig) passende zorg te organiseren.
- Ten aanzien van kennisontwikkeling in de langdurige ggz meldt u de Kamer dat het Trimbos-instituut afgelopen najaar officieel van start is gegaan met de Academische Werkplaats Langdurige ggz.
- U zegt toe de Kamer dit najaar opnieuw te informeren over de voortgang.
- Tot slot informeert u met deze brief de Kamer over een landelijk en regionaal beeld van het aanbod aan laagdrempelige steunpunten (LSP). LSP zijn plekken waar mensen met een (ernstige) psychische kwetsbaarheid en hun naasten, zonder verwijzing of indicatie terechtkunnen. Het gaat nadrukkelijk niet om hulpverlening, maar om een aanvulling op de zorg en ondersteuning.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek
De ondersteuning en zorg voor mensen met een langdurige psychische aandoening heeft het afgelopen jaar regelmatig in de belangstelling gestaan van politiek en media. De problematiek rond mensen met een Wlz-indicatie die dakloos zijn en soms gebruik maken van de maatschappelijke opvang heeft in het bijzonder politieke aandacht. In juni 2024 is de motie van Kamerlid Westerveld[2] aangenomen om tot een noodplan voor deze situaties te komen. Het actieplan geeft invulling aan deze motie. Sindsdien wordt in debatten regelmatig gevraagd naar de voortgang. Er is in de Kamer ook regelmatig aandacht voor laagdrempelige steunpunten.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie
Er is bij de partijen veel draagvlak om met de werkagenda en het actieplan de komende periode gezamenlijk te blijven werken aan het realiseren van de gedeelde ambitie van een betekenisvol leven met passende ondersteuning en zorg voor mensen met een langdurige psychische aandoening.

c. Financiële en personele gevolgen
N.v.t.

d. Juridische aspecten haalbaarheid
N.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
De brief is intern afgestemd met DMO. De genoemde voorbeelden in de brief zijn afgestemd met de betrokken partijen in de regio. De passage over de regiokaart complex is afgestemd met ZN.

f. Gevolgen administratieve lasten
N.v.t.

g. Toezeggingen
Met deze brief doet u de volgende toezegging af: SLMZ en SJPS zeggen toe de Kamer voor het eind van 2025 opnieuw te informeren over de voortgang ten aanzien van de werkagenda 'Een betekenisvol leven met een langdurige psychische aandoening' en het actieplan 'Passende zorg voor dakloze mensen met een Wlz-indicatie'.

In deze brief doet u één nieuwe toezegging: De minister van LJS zegt toe de Kamer in het najaar van 2026 te informeren over de voortgang van de werkagenda en het actieplan langdurige ggz.

h. Fraudetoets
N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

[2] Tweede Kamer, vergaderjaar 2023-2024, 29 325, nr. 161